

POSTANOWIENIE

Dnia 13 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie z odwołania E. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 13 kwietnia 2023 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonej od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 14 stycznia 2022 r., sygn. akt III AUa 1687/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie
wyrokiem z dnia 14 stycznia 2022 r., III AUa 1687/21, oddalił apelację od wyroku z
dnia 15 lipca 2021 r., VII U 1147/19, którym Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie oddalił odwołanie od decyzji z dnia 28
lutego 2019 r. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Warszawie
odmawiającej przyznania E. W. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni zarzuciła naruszenie: (-) art. 327 § 1
k.p.c.; (-) art. 227 k.p.c. i art. 285 § 2 k.p.c. albo art. 290 § 1 k.p.c. oraz art. 381
k.p.c. i art. 382 k.p.c. w związku z art. 379 pkt 5 k.p.c.; (-) art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy
z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń
Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 504).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca motywowała występowaniem istotnego zagadnienia prawnego wymagającego wypowiedzi Sądu Najwyższego w kwestii środka dowodowego, jakim powinien być ustalony stan zdrowia ubezpieczonego, ubiegającego się o świadczenie z ubezpieczenia społecznego w przypadku wystąpienia u niego wielu chorób współistniejących.

Ponadto w ocenie wnioskodawczyni skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, dlatego że: 1) bez opinii łącznej biegłych różnych specjalności albo bez opinii odpowiedniego instytutu medycznego, a tylko na podstawie oddzielnych opinii biegłych lekarzy różnych specjalności nie było możliwe ustalenie jej niezdolności lub zdolności do pracy; 2) przez oddalenie wniosku o przeprowadzenie powyższego dowodu została pozbawiona możliwości udowodnienia najistotniejszego faktu w sprawie, a mianowicie wpływu łącznego występujących u niej chorób współistniejących na możliwość świadczenia przez nią pracy, a tym samym została pozbawiona możliwości obrony swych praw; 3) nawet z opinii biegłego lekarza okulisty wynika, że nie jest w stanie świadczyć pracy zgodnie z przepisami regulującymi bezpieczeństwo i higienę pracy przy komputerach.

Powołując się na powyższe skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Skarga kasacyjna stanowi nadzwyczajny środek zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym, wyrażającym się w szczególności w konieczności zapewnienia jednolitej wykładni i jednolitego stosowania prawa.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest wyłącznie problem o charakterze prawnym, a nie faktycznym lub wynikającym ze stwierdzonych przez skarżącego uchybień sądu. Jego rozstrzygnięcie powinno stwarzać przy tym realne i poważne trudności, a także mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia innych spraw. Powinno być to także zagadnienie doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2023 r., I CSK 4716/22, LEX nr 3512716). Skarżący powinien w tym przypadku przedstawić pogłębioną argumentację prawną, bowiem zagadnienie prawne musi mieć charakter ściśle jurydyczny, powstały na tle konkretnego przepisu prawa. Nie może ono odnosić się do subiektywnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 16 maja 2018 r., II CSK 15/18 LEX nr 2499790; z 24 kwietnia 2018 r., IV CSK 552/17, LEX nr 2497689; z 19 kwietnia 2018 r., I CSK 709/17, LEX nr 2486162; z 10 kwietnia 2018 r., I CSK 733/17, LEX nr 2495968).

Jeżeli chodzi o przesłankę określoną art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., to jej spełnienie zachodzi, gdy w sprawie doszło do kwalifikowanego: oczywistego naruszenia prawa, widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby głębszej analizy. Konieczne jest zatem wykazanie, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył przepis jasny i jednoznaczny, którego wykładnia i stosowanie nie budzi żadnych wątpliwości (zob. między innymi postanowienia Sądu Najwyższego: z 8 marca 2002 r. I PKN 34/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49 i z 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07).

Biorąc pod uwagę wskazane przesłanki należy stwierdzić, że skarga kasacyjna wniesiona przez skarżącą nie kwalifikuje się do przyjęcia celem merytorycznego rozpoznania.

Przed wszystkim należy podkreślić, że zagadnienie, na którego istnienie powołuje się wnioskodawczyni zostało już wyjaśnione w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który przyjmuje, że w razie stwierdzenia różnych schorzeń przez biegłych różnych specjalności istnieje w zasadzie potrzeba sporządzenia przez nich opinii łącznej albo konieczność powołania biegłego z zakresu medycyny pracy,

który dokona całościowej oceny wpływu wszystkich zidentyfikowanych schorzeń oraz stopnia ich nasilenia i wpływu na niezdolność do wykonywania pracy. Uzasadnione wątpliwości skutkujące koniecznością zasięgnięcia dodatkowych lub nowych opinii biegłych albo opinii łącznej powstają nie tylko wtedy, gdy zastrzeżenia budzi treść i wnioski poszczególnych opinii, ale także wtedy, gdy każda opinia stwierdza u ubezpieczonego określone schorzenia, a nie zostanie wydana opinia łączna (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2022 r., I USKP 120/21 LEX nr 3458112). Sąd Najwyższy wskazywał, że sąd nie może samodzielnie dokonać ustalenia dotyczącego stanu zdrowia i stopnia naruszenia sprawności organizmu pod kątem zachowania lub braku zdolności do pracy. Ograniczenie samodzielności sądu w zakresie dokonywania ustaleń wymagających wiadomości specjalnych, wynikające z art. 278 § 1 k.p.c. obejmuje w szczególności ocenę wzajemnego powiązania ustalonych schorzeń i skutków tych relacji oraz stosowanych procedur leczniczych dla ustalenia przesłanki niezdolności do pracy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 listopada 2009 r., I UK 138/09, LEX nr 570122 oraz z dnia 26 lipca 2011 r., I UK 29/11, LEX nr 1026622).

Należy jednak podkreślić, że w judykaturze wielokrotnie podnoszono, że zasada ta nie ma bezwzględnego charakteru, gdyż jej zastosowanie uzależnione jest od okoliczności faktycznych konkretnej sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2015 r., I UK 430/14, LEX nr 1809930 czy z dnia 25 kwietnia 2017 r., II UK 192/16, LEX nr 2312023). Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego nie wymagają bowiem, by biegli zawsze składali w takich przypadkach jedną, wspólną opinię (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 września 2020 r., III UK 112/19, OSNP 2021 nr 8, poz. 94; 9 kwietnia 2009 r., I UK 342/08, LEX nr 707861; 27 listopada 2014 r., III UK 37/14, LEX nr 1628946). Obowiązek dopuszczenia dowodu z kolejnego zespołu biegłych powstaje dopiero wtedy, gdy zachodzi taka potrzeba, a więc gdy przeprowadzona już opinia zawiera istotne luki, jest niekompletna, bo nie odpowiada na postawione tezy dowodowe, niejasna, czyli nienależycie uzasadniona lub nieweryfikowalna, to jest gdy przedstawiona ekspertyza nie pozwala zweryfikować zawartego w niej rozumowania co do trafności wniosków końcowych. Sąd nie jest obowiązany do uwzględniania kolejnych wniosków dowodowych strony tak długo, aż udowodni ona korzystną dla

siebie tezę i pomija je od momentu dostatecznego wyjaśnienia spornych okoliczności sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2019 r., I UK 147/18, LEX nr 2648585).

W związku z tym, że nie zachodzą podstawy do zmiany zaprezentowanego poglądu, nie ma podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

W skardze kasacyjnej nie powołano także argumentów, które mogłyby świadczyć, że w sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa oraz że w wyniku takiego naruszenia zapadło w Sądzie drugiej instancji orzeczenie oczywiście wadliwe. Uzasadnienie wniosku stanowi w istocie próbę zaangażowania Sądu Najwyższego do kolejnej weryfikacji instancyjnej prawidłowości dokonania przez Sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych i oceny prawnej w sprawie, co nie jest celem postępowania kasacyjnego i nie może skutecznie uzasadniać wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji w zgodzie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

[SOP]

[f.n]